II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 18 juli 1975

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/21.353 Kabelmetal-Luchaire)

(Slechts de teksten in de Franse en Duitse taal zijn authentiek)

(75/494/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van 6 februari 1962 (1), en met name op de artikelen 4, 6 en 8,

Gezien de aanmelding op 2 februari 1963 van de octrooi- en know-how-licentieovereenkomst, welke de vennootschap Kabel- und Metallwerke Neumeyer AG, met zetel te Neurenberg, sindsdien de vennootschap Kabel- und Metallwerke Gutehoffnungshütte AG geworden met zetel te Hannover, Duitsland, hierna Kabelmetal te noemen, op 19 juni 1958 heeft gesloten met de vennootschap Ets. Luchaire SA te Parijs, hierna Luchaire te noemen,

Gezien de bekendmaking van het essentiële gedeelte van de aanmelding overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 157 van 14 december 1974,

Gehoord het advies van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities, ingewonnen conform artikel 10 van Verordening nr. 17, op 24 april 1975,

I

1. Overwegende dat Kabelmetal uit het bekende koude extrusieprocédé een aantal bijzondere technieken heeft ontwikkeld voor het bewerken van stukken staal ;

Overwegende dat de door Kabelmetal toegepaste fabricagetechnieken thans grotendeels zijn gebaseerd op geheime procédés en arbeidservaringen (know-how), en op een aanzienlijk aantal octrooien, welke hij heeft verkregen in alle landen van de E.E.G., met uitzondering van Ierland, Denemarken en Luxemburg ; dat deze octrooien, welke in betekenis uiteenlopen, niet rechtstreeks het basisprocédé voor de extrusie raken, dat op zichzelf vrij door iedere onderneming kan worden gebruikt, maar met name verband houden met de vervaardiging en het gebruik van werktuigen voor het vormen van stukken, de fosfatisering en smering daarvan en in het algemeen met vervolmakingsmethoden, met name ter verkrijging van stukken van verschillende bijzondere vormen ;

Overwegende dat onder de verschillende met de door Kabelmetal toegepaste technieken gefabriceerde stukken kunnen worden genoemd zuigers, schokbrekers, holle assen, assen, blusapparaten, onderdelen voor remmen, onderdelen voor meubelen, tandwielen enz. ; dat zich onder de voornaamste gebruikers van de aldus verkregen produkten bevinden : de automobielindustrie, de elektrotechnische industrie, de brandblusapparatenindustrie en de werktuigbouw in het algemeen ;

2. Overwegende dat Kabelmetal Luchaire krachtens de overeenkomst van 19 juni 1958 met als onderwerp verlening van licentie en technische bijstand, welke is gewijzigd op 4 maart 1960, 10 november 1960, 16 januari 1962, 31 december 1965 en 13 maart 1974, een

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.

exclusieve fabricagelicentie in Frankrijk voor de bovengenoemde produkten heeft verleend op basis van de technieken, zowel de geheime als de geoctrooieerde, waarover hij thans beschikt of in de toekomst zou kunnen beschikken, alsmede het alleenverkooprecht voor de betrokken produkten in bepaalde derde landen (Spanje en Portugal) en een niet-exclusieve verkooplicentie voor deze produkten in alle landen van de gemeenschappelijke markt ;

Overwegende dat partijen overeengekomen zijn, alle inlichtingen welke van nut zijn voor de toepassing van de technieken onder licentie uit te wisselen ; dat Kabelmetal zich met name verbonden heeft zijn licentiehouder gedurende de looptijd van de overeenkomst alle technische bijstand te zullen verlenen, met name voor de opleiding van technici, de uitwerking van produktieschema's, de studie voor de bouw van werktuigen en voor de keuze van de te gebruiken staalsoorten ; dat de licentiehouder zich van zijn kant enerzijds heeft verbonden Kabelmetal een niet-exclusieve licentie te verlenen over eventuele octrooien betreffende de verbeteringen aan de technieken die hij zelf zou uitvinden, zodat de laatstgenoemde zich daarvan niet slechts in zijn eigen produktie zou kunnen bedienen maar ook andere licentiehouders, die dezelfde verbintenis zijn aangegaan, zou kunnen toestaan deze op hun beurt te gebruiken ; dat Luchaire zich anderzijds heeft verplicht het geheim over de door Kabelmetal overgedragen know-how te bewaren en deze aan niemand anders mede te delen dan zijn erkende vertegenwoordigers en werknemers en alles te doen, dat redelijkerwijze in zijn vermogen ligt om ervoor te zorgen, dat ook dezen het geheim bewaren ;

Overwegende dat Luchaire zich, als tegenprestatie voor de door Kabelmetal verleende licentie, heeft verbonden de laatstgenoemde royalties te betalen, die oorspronkelijk zijn berekend op grondslag van de aankoopprijs der gebruikte materialen en vervolgens zijn vastgesteld op een globaal bedrag, dat in verschillende termijnen moet worden overgemaakt ; dat Luchaire, wanneer de overeenkomst zal zijn afgelopen, de technieken die hij tot einde 1972 zal hebben ontvangen zonder betaling van royalties zal kunnen blijven gebruiken, terwijl het gebruik van de na deze datum ontvangen technieken afhankelijk wordt gesteld van de storting van royalties tot een later vast te stellen bedrag ;

Overwegende dat de partijen zich voor de gehele looptijd van de overeenkomst verplichten de overeenkomstig de technieken van Kabelmetal gefabriceerde produkten niet rechtstreeks of indirect in bepaalde landen buiten de E.E.G. te verkopen, t.w. voor Kabelmetal in Spanje en Portugal, voor Luchaire buiten de E.E.G. en de twee eerder genoemde landen ; dat deze clausule echter niet geldt voor de import binnen deze landen van complete machines of complete installaties, waarin de aldus gefabriceerde produkten zijn opgenomen ;

Overwegende dat Kabelmetal zich verbindt aan geen persoon, onderneming of vennootschap in enig deel van de wereld over zijn technieken een licentie te zullen verlenen tegen gunstiger voorwaarden dan die welke voor Luchaire gelden ;

Overwegende dat de overeenkomst zal worden uitgevoerd conform de Franse wetten ; dat ieder geschil tussen partijen betreffende deze overeenkomst moet worden beslecht volgens de regels van verzoening en arbitrage van de Chambre de Commerce Internationale van Parijs ;

Overwegende dat de bovengenoemde overeenkomst in haar oorspronkelijke versie voor de licentiehouder de verplichting inhield om aan Kabelmetal de eigendom over te dragen van de al dan niet octrooieerbare verbeteringen, die hij samen met hem zou hebben aangebracht, de verplichting om de betrokken produkten binnen de E.E.G. niet buiten de grondgebieden van bepaalde Lid-Staten te verkopen, alsmede de verplichting om niet de geldigheid van de geoctrooieerde procédés van de licentiegever te betwisten ; dat de betrokkenen deze verplichtingen echter op verzoek van de Commissie met ingang van 13 maart 1974 hebben opgeheven ;

Overwegende dat de bovengenoemde overeenkomst op 31 december 1977 afloopt ;

3. Overwegende dat de overige gegevens voor de beoordeling van de overeenkomst welke tijdens het onderzoek van de zaak zijn verzameld, de volgende zijn :

Het koude extrusieprocédé houdt, volgens zijn wezenlijke kenmerken, de verwerking in van een ruw stuk materiaal tot een hol of massief draaistuk, dat wordt gekenmerkt door de plastische vervorming van het ruwe materiaal, bij voorkeur metaal, in een pers zonder dat het genoemde stuk of het werktuig (stempels en matrijzen) vooraf behoeft te worden verwarmd.

De bijzonderheid welke het koude extrusieprocédé kenmerkt is voornamelijk gelegen in de mogelijkheid om metalen onder kamertemperatuur te bewerken, hetgeen gewoonlijk ten opzichte van de zogenaamde „klassieke" stansprocédés bepaalde voordelen oplevert, met name de verbetering — vooral dank zij de koude harding — van hun mechanische eigenschappen (resistentie, structuur enz.) en besparingen op het gebied van grondstoffen en bewerking. In het algemeen kan worden gezegd dat de stukken, waarbij de verwijdering van veel materiaal door opeenvolgende operaties nodig is, voordeliger worden geproduceerd met koude extrusietechnieken, mits echter het aantal van de te produceren stukken het gebruik van kostbare werktuigen rechtvaardigt. Er dient in dit verband te worden opgemerkt dat de investeringen, die voor de installatie van een extrusieproduktie-eenheid met een voldoende aantal persen en werktuigen vereist zijn, meerdere miljoenen rekeneenheden bedragen.

Het extrusieprocédé, dat reeds eind vorige eeuw gebruikt werd voor zachte metalen en in de wapenindustrie, zoals bijvoorbeeld de vervaardiging van messing patroonhulzen werd vanaf 1934 ook op staal toegepast dank zij uitvindingen beschermd door geheime octrooien van de Kabel- und Metallwerke Neumeyer AG. Na de tweede wereldoorlog werd de techniek van deze vennootschap door de geallieerden in beslag genomen en geleidelijk in Europa en de Verenigde Staten definitief verbreid voor de fabricage van stukken uit zacht metaal en staal in de meest verschillende vormen en voor zeer uiteenlopende toepassingen. Al wordt het koude extrusieprocédé dus sinds 30 jaar toegepast, er bestaan een reeks technieken die voor toepassing ervan in aanmerking komen en thans door verschillende ondernemingen in de werktuigbouw in het algemeen worden gebruikt.

Door zijn gehele know-how en zijn octrooien bezit Kabelmetal de kennis en het gebruik van koude extrusietechnieken, die ontwikkeld zijn met het oog op de fabricage van stukken staal van buitengewoon moeilijke afmetingen en vormen, Luchaire profiteert rechtstreeks van de ontwikkelingsinspanningen van Kabelmetal door op deze steeds beroep te doen wanneer hij zich geplaatst ziet tegenover bijzondere problemen i.v.m. de fabricage van nieuwe stukken en nieuwe werktuigen, die nieuwe investeringen nodig maken.

De fabricage van de produkten, welke onder de overeenkomst vallen, vindt in het algemeen plaats aan de hand van technische specificaties en tekeningen van stukken, die vóór het plaatsen van iedere bestelling door de klanten zijn overgelegd en maakt gewoonlijk grondige technische research nodig, met name voor de vermindering van het aantal niet-genormalisserde vormen, zoals zeer grote verschillen in doorsnee, groeven en insnoeringen. Voor de meeste van deze produkten bestaat geen tussenhandel, omdat zij in het algemeen rechtstreeks door Kabelmetal zelf of zijn licentiehouder aan de verschillende fabrikanten, die hen in hun eigen produktie opnemen, worden geleverd.

Afgezien van enkele leveranciers in België, een gebied waarvoor de overeenkomst hem reeds in haar aanvankelijke versie van 19 juni 1958 het niet-exclusieve verkooprecht had toegekend, heeft Luchaire tot op heden binnen de E.E.G. alleen ondernemingen bevoorraad die in Frankrijk waren gevestigd. In andere landen van de Gemeenschap, met name in Italië, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, België en Nederland gevestigde ondernemingen zijn rechtstreeks door Kabelmetal bevoorraad.

Omdat de produkten, waarvoor de technieken onder licentie worden gebruikt, stukken met zeer uiteenlopende toepassingen zijn, die zowel kunnen worden gefabriceerd door producenten, die verschillende koude extrusietechnieken gebruiken, waaronder zes grote ondernemingen in Frankrijk, als door ondernemingen die gebuik maken van concurrerende stanstechnieken, kan het marktaandeel van de licentiehouder niet met nauwkeurigheid worden vastgesteld. Volgens de gegevens waarover de Commissie beschikt, moet dit aandeel voor 1974 echter worden geschat op ongeveer 20 % van de produktie van deze stukken in Frankrijk ; de overige 80 % worden zowel door concurrerende ondernemingen als door de gebruikers zelf (met name de grote automobielconstructeurs of hun toeleveranciers) vervaardigd.

Onder de concurrerende technieken, waarmee dezelfde stukken kunnen worden verkregen als met koude extrusie, moeten de klassieke technieken van smeden en uitgloeien, het procédé van verspaning en het gieten worden genoemd.

Tenslotte moet worden opgemerkt, dat er momenteel binnen de E.E.G. voor de volgens de Kabelmetaltechnieken vervaardigde produkten geen andere licentiehouders zijn dan Luchaire ;

4. Overwegende dat van de zijde van derden bij de Commissie geen opmerkingen zijn binnengekomen naar aanleiding van de bekendmaking van het essentiele gedeelte van de aanmelding ;

II

5. Overwegende dat artikel 85, lid 1, van het Verdrag bepaalt, dat onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen, welke de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben, dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst ;

6. Overwegende dat Kabelmetal zich, op grond van de overeenkomst met Luchaire tegenover de laatstgenoemde heeft verbonden, op een bepaald gedeelte van het grondgebied van de gemeenschappelijke markt, niemand anders dan hem toe te staan zijn geoctrooieerde uitvindingen en zijn know-how te gebruiken voor de fabricage van stukken via koude extrusie ;

Overwegende dat het octrooi de rechthebbende het uitsluitend recht verleent de beschermde uitvinding te exploiteren ; dat de know-how degene die erover beschikt, zolang het geheim niet is bekend gemaakt, de mogelijkheid geeft als enige de uitvinding of de technisch-economische informatie, die daarvan het voorwerp uitmaakt, te exploiteren ; dat de houder van het octrooi en de know-how de exploitatie van de geoctrooieerde uitvinding op een bepaald gedeelte van het grondgebied van de gemeenschappelijke markt dat door het octrooi wordt gedekt via licentieovereenkomsten kan toestaan aan iedere belangstellende onderneming, dan wel haar de uitvinding of de geheime informatie met het oog op de exploitatie ervan kan mededelen ;

Overwegende dat hij echter, indien hij zich verplicht de exploitatie van zijn uitvindingen tot één onderneming binnen een bepaald grondgebied te beperken,

daardoor de mogelijkheid verliest om met andere licentiegegadigden overeenkomsten te sluiten ; dat een aldus door de octrooigerechtigde aangegane verplichting geen deel uitmaakt van het wezen van het octrooi ; dat dit exclusieve karakter van een licentie over rechten van industriële eigendom en know-how concurrentiebeperkend kan zijn en kan vallen onder het verbod van artikel 85, lid 1 ;

Overwegende dat de technieken waarover door Kabelmetal licenties zijn verleend, zoals hierboven is uiteengezet, in het onderhavige geval belangrijke technieken zijn voor de verwerking van ruwe stukken materiaal en dat het aantal van de procédés die strikt concurrerend en vergelijkbaar zijn, evenals het aantal fabrikanten die deze gebruiken, betrekkelijk gering is ; dat Luchaire een deel van de markt voor deze artikelen binnen de E.E.G. in handen heeft dat te meer van betekenis is omdat de overige geëxtruseerde stukken slechts ten dele worden gefabriceerd door concurrerende ondernemingen daar de gebruikers zelf deze stukken voor eigen behoeften vervaardigen en dat Kabelmetal zijnerzijds in Duitsland een aanzienlijke omzet bereikt ; dat het exclusieve fabricagerecht, dat Kabelmetal de licentiehouder heeft verleend, onder deze omstandigheden niet alleen ten gevolge heeft dat de vrijheid van Kabelmetal wordt beperkt, maar ook dat de positie van derden, met name van talrijke ondernemingen in de metaalverwerkende sector met zetel in Frankrijk, die de betrokken technieken zouden willen toepassen, op merkbare wijze wordt gewijzigd, omdat zij worden verhinderd deze technieken binnen de gemeenschappelijke markt te exploiteren ;

Overwegende dat de aan Luchaire verleende exclusiviteit dus ten gevolge heeft, dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt op merkbare wijze wordt beperkt ;

7. Overwegende dat het exclusieve produktierecht dat Kabelmetal de licentienemer voor Frankrijk heeft verleend de laatstgenoemde verhindert, derden door de verlening van onderlicenties in staat te stellen eveneens zijn geoctrooieerde uitvindingen en know-how binnen dit gebied te exploiteren en, bijgevolg, eventueel uit dit gebied te exporteren naar andere gedeelten van de gemeenschappelijke markt ;

Overwegende dat deze beperking derhalve moet worden geacht de handel tussen Lid-Staten ongunstig te kunnen beïnvloeden, omdat zij rechtstreeks of indirect de vrije handel tussen Lid-Staten in gevaar kan brengen op een wijze die nadelig kan zijn voor de verwerkelijking van de doelstellingen van één enkele markt tussen de Staten ;

Overwegende dat de betrokken overeenkomst dus valt onder artikel 85, lid 1, van het Verdrag ;

8. Overwegende dat de overige clausules van de overeenkomst tussen Kabelmetal en Luchaire niet vallen onder artikel 85, lid 1, omdat zij ertoe strekken noch ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt op merkbare wijze wordt beperkt ; dat dit met name geldt :

— voor de verplichting voor Kabelmetal om aan geen onderneming in enig deel van de wereld licentie over zijn technieken te verlenen tegen gunstiger voorwaarden dan die welke voor Luchaire gelden (clausule van de meest begunstigde licentienemer) ; dat de verplichting voor de licentiegever om de eerste licentienemer te laten profiteren van gunstiger voorwaarden die aan andere licentienemers worden toegekend, in het algemeen op de licentiegever geen druk zal uitoefenen om hem te weerhouden van latere licentieverlening aan derden ; dat deze verplichting weliswaar in bijzondere gevallen, met name wanneer de concurrentiesituatie op de markt op een gegeven moment van dien aard is geworden dat andere licentienemers nog slechts te vinden zijn indien hun duidelijk gunstiger voorwaarden worden geboden dan die welke door de eerste waren aanvaard, in feite de verlening van latere licenties zou kunnen belemmeren en derhalve een merkbare beperking van de mededinging zou kunnen vormen ; dat in het onderhavige geval echter geen concrete feiten voorhanden zijn die tot dergelijke concurrentiebeperkende gevolgen kunnen doen concluderen ;

— voor het verbod aan partijen om te exporteren naar landen buiten het grondgebied van de gemeenschappelijke markt, omdat dit verbod in het onderhavige geval noch de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt noch de handel tussen Lid-Staten ongunstig beïnvloedt, met name omdat het gaat om produkten die zich niet tot tussenhandel lenen en daarom evenmin tot een eventuele wederinvoer binnen de E.E.G. en een latere wederverkoop tussen Lid-Staten,

— voor de verplichting voor Luchaire om aan Kabelmetal, en door diens tussenkomst aan enige andere eventuele licentienemer, niet-exclusieve licenties te verlenen betreffende eventuele verbeteringen die zij zelf in de technieken onder licentie hebben aangebracht ; dat deze verplichting de vrijheid van Luchaire bij de contractuele exploitatie van deze vervolmakingen in principe beperkt ; dat hij namelijk weliswaar in beginsel vrij blijft vervolmakingslicenties te verlenen aan derden, die normaliter geen toegang hebben tot de basisprocédés van Kabelmetal, maar niettemin de mogelijkheid verliest om de verlening van dergelijke licenties te weigeren aan eventuele concurrerende ondernemingen, die dezelfde procédés exploiteren en daardoor rechtstreeks belang hebben bij iedere eventuele vervolmaking ; dat de aan Luchaire opgelegde verplichting om de verlening van licenties aan deze concurrenten toe te staan en aldus jegens hen af te zien van ieder concurrentievoordeel, dat uit de genoemde vervolmakingen zou voortvloeien ertoe zal leiden, dat deze vennootschap zich de inspanningen, die zij normalerwijze zou willen ontplooien om zulk een voordeel te verwerven, niet zal willen getroosten ; dat zulk een gevolg, met name in een oligopolistische marktstructuur, concurrentiebeperkend kan zijn ; dat echter, gezien er

op de betrokken markt binnen de E.E.G. enerzijds, thans geen andere licentiehouders zijn dan Luchaire, en het anderzijds weinig waarschijnlijk is dat er in de korte tijd die de partijen nog van het aflopen van de overeenkomst scheidt nog nieuwe licentienemers kunnen worden uitgekozen die Luchaire behoorlijk concurrentie zouden kunnen aandoen, de betrokken verplichting niet geacht kan worden merkbare gevolgen voor de marktsituatie binnen de E.E.G. teweeg te zullen brengen ;

— voor de verplichting voor Luchaire om geheimhouding te bewaren over de door Kabelmetal overgedragen know-how, door deze niet aan derden mede te delen, omdat het wezen van de technische know-how, die een geheel van niet door wettelijke voorschriften inzake industriële eigendom beschermde industriële procédés juist het geheim is ; dat geheimhouding een noodzakelijke voorwaarde is om te voorkomen dat de eigenaar van de technische know-how deze voor volledige exploitatie aan andere ondernemingen overdraagt en dus een prealabele voorwaarde vormt voor ieder verhandelen van de technische know-how, zolang deze niet in het publiek domein is gekomen ;

— voor de verplichting voor Luchaire om de na een bepaalde datum in de looptijd van de overeenkomst ontvangen geheime technieken na afloop van de overeenkomst nog alleen tegen betaling van royalties te gebruiken, omdat deze verplichting het gebruik van de know-how door de licentiehouder na de afloop van de overeenkomst niet uitsluit, ook al moet het dan plaatsvinden tegen betaling van royalties ;

III

9. Overwegende dat krachtens artikel 85, lid 3, de bepalingen van lid 1 van dit artikel buiten toepassing kunnen worden verklaard voor overeenkomsten tussen ondernemingen, die bijdragen tot verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen :

a) beperkingen op te leggen, welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn, of

b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen ;

10. Overwegende dat de verplichting tot exclusiviteit die Kabelmetal is opgelegd bijdraagt tot bevordering van de economische vooruitgang omdat zij, door Luchaire een voldoende rentabiliteit voor zijn investeringen te garanderen dank zij het territoriale voordeel dat hij ontvangt door de uitsluiting van alle andere ondernemingen die interesse zouden hebben voor de produktie volgens de procédés van de licentiegever binnen het contractsgebied, de totstandkoming van deze licentieovereenkomst heeft mogelijk gemaakt ; dat zij derhalve de exploitatie door een tweede fabrikant binnen de E.E.G. van geperfectioneerde technieken voor de staalbewerking heeft mogelijk gemaakt, die t.o.v. klassieke stansprocédés gekenmerkt zijn door aanzienlijke besparingen aan grondstoffen en door de verkrijging van eindprodukten die van hoog gehalte zijn wat hun eigenschappen betreft ;

Overwegende dat deze verplichting eveneens bijdraagt tot bevordering van de technische vooruitgang en tot verbetering van de produktie van stukken die zijn uitgewerkt volgens de technieken van de licentiegever, doordat de overeenkomst die dank zij haar tot stand is gekomen de licentienemer de mogelijkheid geeft bij de uitwerking van nieuwe stukken en nieuwe installaties een beroep te doen op de technische bijstand van Kabelmetal, en dus aanspoort tot de gemeenschappelijke ontwikkeling van de technieken onder licentie ;

11. Overwegende dat de gebuikers, met name de fabrikanten van elektrische uitrustingen en de constructeurs van automobielen alsmede hun kopers een billijk aandeel ontvangen in de voordelen die uit de bovenbehandelde economische en technische vooruitgang voortvloeien, omdat zij dank zij deze overeenkomst op de gemeenschappelijke markt beschikken over produkten die zijn aangepast aan hun behoeften en bijzonder moeilijke vormen en afmetingen bezitten ; dat de meesten van hen in Frankrijk, dank zij de aanwezigheid van een licentiehouder van Kabelmetal in de nabijheid van hun fabrieken, kunnen rekenen op een doeltreffende technische informatie met name om onder de gwenste stukken die aan te wijzen welke met betere technische kwaliteiten kunnen worden gevormd en waarvoor de kosten gunstiger liggen, alsmede op een geregelde bevoorrading ; dat de mededinging tussen concurrerende produkten tenslotten voldoende is om te garanderen dat de gebruikers in de gerealiseerde voordelen zullen delen ;

12. Overwegende dat de aan Luchaire verleende exclusiviteit voor een bepaald grondgebied ten aanzien van de exploitatie van geheime en beschermde technieken van Kabelmetal onmisbaar geacht kan worden om de gunstige doelstellingen die in de voorafgaande paragrafen zijn genoemd te bereiken ; dat Kabelmetal namelijk, gezien de investeringen die nodig zijn voor de invoering van de technieken van Kabelmetal en voor de verkoopbevordering voor de produkten die worden gefabriceerd volgens het extrusieprocédé dat, althans ten tijde van de inwerkingtreding van de overeenkomst nog niet was verbreid en concurrentie moest voeren met talrijke andere procédés waaraan de klanten reeds gewend waren, niet in staat zou zijn geweest de technieken waarover hij in die tijd beschikte en iedere moderne ontwikkeling die nieuwe investeringen nodig maakt, te doen toepassen door een onderneming die binnen de E.E.G. geïnteresseerd zou zijn, indien hij zich tegenover de laatstgenoemde niet verbonden had er voor te zorgen dat geen andere ondernemingen haar rechtstreeks concurrentie zouden komen aandoen door de betrokken produkten binnen

het contractsgebied volgens dezelfde beschermde of geheime technieken te fabriceren ; dat de aldus door dit territoriale voordeel verleende bescherming tegen de risico's van een onvoldoende benutting van de produktiecapaciteiten die moesten worden gecreëerd niet konden worden verwezenlijkt door enige andere beperking van de concurrentie die geringere gevolgen met zich mee zou brengen ;

13. Overwegende dat de betrokken overeenkomst, hoewel de positie van Luchaire binnen de E.E.G. belangrijk is, de genoemde onderneming niet de mogelijkheid geeft om de mededinging voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten uit te schakelen ; dat dienaangaande met name kan worden vastgesteld dat er andere koude extrusietechnieken en andere stansprocédés bestaan die door een groot aantal ondernemingen binnen de gemeenschappelijke markt worden toegepast ; dat bij deze omstandigheden nog komt dat de licentiehouder van Kabelmetal de vrijheid heeft de contractsprodukten, binnen de gemeenschappelijke markt, buiten het grondgebied waarvoor hij het exclusieve produktierecht heeft verkregen en waarvoor hij meer in het bijzonder aansprakelijk is te verkopen ;

14. Overwegende dat bij de huidige stand van de zaak aan alle voorwaarden voor een beschikking in toepassing van artikel 85, lid 3, jegens de licentieovereenkomst tussen Kabelmetal en Luchaire is voldaan ;

IV

15. Overwegende dat de licentieovereenkomst tussen Kabelmetal en Luchaire in haar oorspronkelijke versie niet voldeed aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 85, lid 3, omdat zij voor de licentienemer een algemene verplichting inhield de volgens de Kabelmetal-technieken gefabriceerde produkten binnen de E.E.G. niet te exporteren, de verplichting Kabelmetal de eigendom over te dragen van samen met deze uitgevonden verbeteringen, alsmede de verplichting om niet de geldigheid van de octrooien van de licentiegever te betwisten ; dat deze verplichtingen merkbare beperkingen van de mededinging vormden, die niet konden worden geacht deel uit te maken van het wezen der in licentie gegeven octrooien of bij te dragen tot verbetering van de produktie of de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang ;

Overwegende dat deze verplichtingen, die de toepassing van artikel 85, lid 3, in de weg stonden, op 13 maart 1974 op verzoek van de Commissie zijn opgeheven ;

Overwegende dat het onder deze omstandigheden conform artikel 6, lid 1, van Verordening nr. 17 mogelijk is, de datum van inwerkingtreding van de beschikking tot toepassing van artikel 85, lid 3, te laten samenvallen met de datum, waarop de overeenkomst is gewijzigd, te weten 13 maart 1974 ;

16. Overwegende dat voor de vaststelling van de geldigheidsduur van de beschikking bedoeld in artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17, rekening moet worden gehouden met het feit, dat de beschreven concurrentiebeperkingen het vrije verkeer van de betrokken produkten tussen Lid-Staten van de E.E.G. niet in de weg staan, dat het, omdat de betrokken overeenkomst zeer binnenkort afloopt, vóór het verlopen van de octrooien van Kabelmetal waarop zij betrekking heeft, gewenst is de geldigheidsdatum van de beschikking tot toepassing van artikel 85, lid 3, te laten samenvallen met die waarop de overeenkomst afloopt ;

17. Overwegende dat ten einde te kunnen vaststellen of de invoering van de gewijzigde overeenkomst niet de grenzen overschrijdt die in de beschikking, houdende niet-toepasselijk verklaring van het kartelverbod van artikel 85, lid 1, zijn gesteld, maatregelen moeten worden genomen om te waarborgen, dat de Commissie in kennis wordt gesteld van alle uitspraken gedaan op grond van de arbitrageclausule, omdat deze het risico kunnen inhouden van een interpretatie van de overeenkomst, die geen rekening zou houden met de strekking van deze beschikking en de Commissie zouden kunnen noodzaken daarin wijziging te brengen ;

V

18. Overwegende dat de betrokken overeenkomst niet voldoet aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 7, leden 1 en 2, van Verordening nr. 17 ; dat het namelijk gaat om een overeenkomst die bestond op de datum van inwerkingtreding van Verordening nr. 17, maar niet was aangemeld binnen de in artikel 5, lid 1, van deze verordening gestelde termijnen en niet viel onder de categorieën, bedoeld in artikel 4, lid 2, sub 2b), van deze verordening, omdat zij niet alleen ten gevolge heeft dat de gebruiker van rechten van industriële eigendom beperkingen in de uitoefening van deze rechten worden opgelegd ; dat derhalve het verbod van artikel 85, lid 1, van toepassing is voor de gehele periode tussen 13 maart 1962, de datum van inwerkingtreding van Verordening nr. 17, en de datum waarop de beschikking, houdende niet-toepasselijk verklaring van artikel 85, lid 1, voor de betrokken overeenkomst in werking treedt,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

De bepalingen van artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap worden conform artikel 85, lid 3, buiten toepassing verklaard voor de octrooi- en know-howlicentieovereenkomst, die op 19 juni 1958 is gesloten tussen de vennootschap Kabelmetal en de vennootschap Luchaire, in haar gewijzigde versie van 13 maart 1974.

Artikel 2

De genoemde ondernemingen stellen de Commissie onverwijld in kennis van iedere uitspraak, welke wordt gegeven op grond van de arbitrageclausule.

Artikel 3

De in artikel 1 bedoelde beschikking treedt in werking op 13 maart 1974 en geldt tot en met 31 december 1977.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot de volgende ondernemingen :

— Kabel- und Metallwerke Gutehoffnungshütte AG, Hannover (Duitsland),

— Ets. Luchaire SA, Parijs (Frankrijk).

Gedaan te Brussel, 18 juli 1975.

Voor de Commissie

De Voorzitter

François-Xavier ORTOLI